

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/20-18/27

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 23. siječnja 2020.

Hs**NP*021-12/20-18/27*65-20-02**Hs

**MINISTARSTVO GRADITELJSTVA
I PROSTORNOGA UREĐENJA**

gospodinu

*Predragu Štromaru, potpredsjedniku Vlade
Republike Hrvatske i ministru*

U prilogu dostavljam zastupničko pitanje Steve Culeja, zastupnika u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

Na znanje:

- Vladi Republike Hrvatske

HRVATSKI SABOR

Stevo Culej, zastupnik

Zagreb, 22. siječnja 2020. godine

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 22-01-2020	
Klasifikacijska oznaka: 021-12/20-18/27	Org. jed. 65
Uredbeni broj: 6534-20-01	Pril. 1 Vrij. -

PREDSJEDNIK HRVATSKOGA SABORA
gospodin Gordan Jandroković

Poštovani,

sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskog sabora („*Narodne novine*“ br. 81/2013., 113/2016., 69/2017. i 29/2018.) ljubazno Vas molim da sljedeći upit proslijedite na odgovor potpredsjedniku Vlade i ministru graditeljstva i prostornoga uređenja Predragu Štromaru.

U prilogu Vam dostavljam odgovor Pučke pravobraniteljice Lore Vidović na moju pritužbu na rad DORH-a radi neprocesuiranja počinitelja ratnog zločina nad hrvatskim policajcima 1991. godine u Borovu Selu, u kojoj sam izrazio i prosvjed zbog natpisa na nadgrobnom spomeniku Vukašina Šoškočanina te spomen ploči podignutoj poginulim krajiškim borcima, koji se nalaze na mjesnom groblju u Borovu Selu.

U odgovoru koji mi je Pučka pravobraniteljica dostavila u rujnu 2016. je navela kako česti prijepori o postavljanju i/ili zahtjevi za uklanjanjem spomen obilježja ili naziva ulica i trgova, kao i podjele koje ova pitanja otvaraju u društvu, ukazuju na nedostatke postojeće regulative.

Isto tako, Pučka pravobraniteljica navodi da je Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja preporučila da se izradi prijedlog izmjena i dopuna Zakona o grobljima koje se odnose na dozvoljeni sadržaj natpisa na grobovima i spomenicima (preporuka broj 165, na 175. str. Izvješća Hrvatskom saboru za 2017. godinu). Nadalje, Pučka pravobraniteljica navodi da je u svome Mišljenju na Izvješće za 2017. godinu Vlada Republike Hrvatske navela kako planom normativnih aktivnosti Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja za 2018. godinu nije planirana izrada Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o grobljima, te da će se preporuka razmotriti za 2019. godinu. A iako je bio u Planu zakonodavnih aktivnosti u 2019. predviđen za II. tromjesečje, ovaj Zakon nije bio u proceduri te da je taj zakon prema Planu zakonodavnih aktivnosti za 2020. godinu predviđen za IV. kvartal.

S obzirom na navedeno, moje pitanje je da li će se njime napokon obuhvatiti i zabrana obilježja kojim se afirmiraju osobe, ideologije, režimi i djelovanja protivni ustavnom poretku RH, a među njima, naravno, i oni povezani s pobunom i agresijom na RH, poput primjerice natpisa na nadgrobnom spomeniku Vukašina Šoškočanina te spomen ploči podignutoj poginulim krajiškim borcima, koji se nalaze na mjesnom groblju u Borovu Selu.

Napominjem da je još 2004. godine bilo najava da će se donijeti Zakon o spomeničkoj baštini kojim bi se reguliralo postavljanje spomenika drugih obilježja na javnim prostorima kao i davanja imena ulicama i trgovima no to nije učinjeno. Naime, o tome je bilo riječi u kontekstu uklanjanja spomenika Juri Francetiću i Mili Budaku, tada je te 2004. godine Vlada odlučila ukloniti te spomenike navodeći kako je njihovo postavljanje suprotno vrijednostima u izvorišnim osnovama Ustava, što je i slučaj i kod natpisa na nadgrobnom spomeniku Vukašina Šoškočanina te kod spomen ploče podignute poginulim krajiškim borcima, koji se nalaze na mjesnom groblju u Borovu Selu.

S obzirom na navedeno, molim Vas odgovor može li se i u ovom slučaju postupiti na isti način.

S poštovanjem,

Zastupnik:

Stevo Culej

Dostaviti na znanje:

-predsjedniku Vlade Republike Hrvatske mr.sc. Andreju Plenkoviću

Marin Šarlija

From: Marin Šarlija
Sent: 22. siječnja 2020. 15:22
To: Marin Šarlija
Subject: Zakon o grobljima, prepouka

Poštovani gospodine Culej,

Nakon što smo u svibnju 2016. zaprimili Vašu pritužbu na rad DORH-a radi neprocesuiranja počinitelja ratnog zločina nad hrvatskim policajcima 1991. godine u Borovu Selu, u kojoj ste izrazili i prosvjed zbog natpisa na nadgrobnom spomeniku Vukašina Šoškočanina te spomen ploči podignutoj poginulim krajiškim borcima, koji se nalaze na mjesnom groblju u Borovu Selu, zatražili smo obavijest o tome koje je radnje DORH poduzeo radi otkrivanja i procesuiranja počinitelja ovih kaznenih djela.

Iz očitovanja DORH-a, u bitnome, bilo je navedeno da je zbog ratnog zločina počinjenog nad hrvatskim policajcima u Borovu Selu 1991. godine, do sada optuženo pet osoba, od kojih je jedna osoba pravomoćno osuđena, dok je protiv četvorice, koji su nedostupni hrvatskom pravosuđu, optužnica na snazi. O tome ste, navodno, i Vi ranije bili obaviješteni dopisom ŽDO-a u Osijeku.

U odnosu na dio pritužbe vezane za neprimjerene natpise na nadgrobnom spomeniku i spomen ploči ŽDO u Vukovaru iniciralo je provođenje izvida u pravcu utvrđivanja eventualnog postojanja kaznenog djela, nakon čega nije utvrđeno da bi se u radnjama neke osobe stekla obilježja kaznenog djela za koje se progon poduzima po službenoj dužnosti, a nije pronađen niti valjan osnov za postupanje građansko-upravnog odjela državnog odvjetništva.

Zatražili smo i očitovanje Općine Borovo, a u odgovoru koji smo zaprimili bilo je, u bitnome, navedeno kako niti Općina Borovo niti komunalno poduzeće EKO Dunav d.o.o. Borovo, kojemu je povjereno upravljanje mjesnim grobljem, do sada nisu zaprimili nikakav zahtjev za uklanjanjem nadgrobnog spomenika Šoškočaninu niti spomen ploče poginulim srpskim borcima.

U odgovoru koji smo Vam dostavili u rujnu 2016., naveli smo kako česti prijepori o postavljanju i/ili zahtjevi za uklanjanjem spomen obilježja ili naziva ulica i trgova, kao i podjele koje ova pitanja otvaraju u društvu, ukazuju na nedostatke postojeće regulative. Naveli smo vam i kako je još 2004. godine bilo najava da će se donijeti zakon o spomeničkoj baštini, kojim bi se reguliralo postavljanje spomenika, drugih obilježja na javnim prostorima, kao i davanja imena ulicama i trgovima, no to nije učinjeno. Naime, o tome

je bilo riječi u kontekstu uklanjanja spomenika Juri Francetiću i Mili Budaku. Tada je, te 2004. godine, Vlada odlučila ukloniti te spomenike, navodeći kako je njihovo postavljanje suprotno vrijednostima u izvorišnim osnovama Ustava.

Nadalje, naveli smo Vam i kako natpisi na grobovima i grobnicama, sukladno čl. 11. st. 4. Zakona o grobljima, ne smiju vrijeđati ničije nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje te kako bi spomen obilježja kojim se afirmiraju osobe, ideologije, režimi i djelovanja protivna ustavnom poretku Republike Hrvatske bilo nužno ukloniti iz javnog prostora.

Pored toga, naveli smo kako bi u konkretnom slučaju, uklanjanje (nadgrobno) spomenika Šoškočaninu i spomen ploče, odnosno zamjena Šoškočaninovog spomenika drugim, primjerenim, ovisilo o ishodu eventualno pokrenutoga upravnog postupka i upravnog spora, i/ili postojanju političke volje na lokalnoj ili nacionalnoj razini, jer ga je moguće ukloniti i onako kako je to Vlada učinila sa Francetićevim i Budakovim spomenikom 2004. godine.

No kako pučka pravobraniteljica, u okviru svojih zakonskih ovlasti, nema mogućnost podnošenja zahtjeva u pojedinačnim predmetima te iniciranja upravnog postupka ili spora, to nismo ni mogli učiniti. Osim toga, pučka pravobraniteljica ne može, za razliku od Vlade, naložiti da se spomenik ukloni. Mehanizam koji pučkoj pravobraniteljici stoji na raspolaganju jer podnošenje izvješća Hrvatskom saboru, te davanje preporuka što je potrebno učiniti.

Od ovoj problematici pisali smo u dva izvješća, za 2016. i 2017. godinu. U Izvješću za 2016. (str. 147) naveli smo kako natpisi na nadgrobni spomenicima i spomen pločama ne smiju vrijeđati ničije nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje, te da je one kojima se afirmiraju osobe, ideologije, režimi i djelovanja protivni ustavnom poretku, potrebno ukloniti iz javnog prostora. Kako primjer smo naveli upravo one podignute pripadnicima srpskih paravojskih postroji na mjesnom groblju u Borovu Selu, jer smo se te godine, postupajući po Vašoj pritužbi, time i bavili.

U Izvješću za 2017. godinu (str. 172) naveli smo kako Dokument dijaloga, koje je izradilo Vijeće za suočavanje s posljedicama vladavine nedemokratskih režima, prepoznalo mogućnost blanketne zabrane obilježja agresorskih postrojbi iz Domovinskog rata. Nadalje, naveli smo kako smo o natpisima na nadgrobni spomenicima koje propagiraju ideje na kojima se temeljila oružana agresija na RH pisali i u Izvješću za 2016., te kako je, budući da grobovi i spomenici ne bi smjeli vrijeđati, dobrodošao prijedlog Vijeća da se propišu administrativna pravila kojima bi se ovo pitanje uredilo. Osim toga, Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja preporučili smo da izradi prijedlog izmjena i dopuna Zakona o grobljima koje se odnose na dozvoljeni sadržaj natpisa na grobovima i spomenicima (preporuka broj 165, na 175. str.). U svome Mišljenju na Izvješće za 2017. godinu Vlada je navela kako planom normativnih aktivnosti Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja za 2018. godinu nije planirana izrada Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o grobljima, te će se preporuka razmotriti za 2019. godinu. Iako je bio u Planu

zakonodavnih aktivnosti u 2019., predviđen za II. tromjesečje, ovaj Zakon nije bio u proceduri. Prema Planu zakonodavnih aktivnosti za 2020. ovaj Zakon je predviđen za IV. kvartal, tako da je sada vrijeme za zagovaranje, kako bi se njime napokon obuhvatila i zabrana obilježja kojim se afirmiraju osobe, ideologije, režimi i djelovanja protivni ustavnom poretku RH, a među njima, naravno, i oni povezani s pobunom i agresijom na RH.

S poštovanjem,

Lora Vidović

Lora Vidović

Pučka pravobraniteljica / *Ombudswoman*

Trg hrvatskih velikana 6, 10 000 Zagreb, Hrvatska / *Croatia*

Tel: +385 (1) 485 1855

Fax: +385 (1) 643 1628

www.ombudsman.hr